

MARQ WIJNGAARDEN
FLIP SCHÜLLER
PROF. LIESBETH ZEGVELD
MARIEKE VAN EIK
WIL EIKELBOOM
DR. CHANNA SAMKALDEN
TAMARA BURUMA
BONDINE KLOOSTRA
MICHIEL PESTMAN
PROF. GÖRAN SLUITER
BRECHTJE VOSSENBERG
EVA BEZEM
DR. LISA-MARIE KOMP
BARBARA VAN STRAATEN
TOM DE BOER
BRAM HORENBLAS
FREDERIEKE DÖLLE
ELLES TEN VERGERT
ISA VAN KRIMPEN
DORA BROUWER

ADVISEURS
PROF. HANS ULRICH JESSURUN D'OLIVEIRA
PROF. TIES PRAKKEN
PROF. BRITTA BÖHLER

Gedeputeerde staten
van de provincie Groningen
t.a.v. de heer mr. W.W. Steur, secretaris
Commissie rechtsbescherming
Postbus 610
9700 AP GRONINGEN

Amsterdam, 11 maart 2021
Onze ref. KD20160014/BK/bk
Uw ref. **IBAK-nummer:
20-076-LGW
KIWI-nummer: K23832**

Direct tel.nr.: +31(0)20-3446200
Direct faxnr.: +31(0)20-3446201

**AANVULLENDE GRONDEN VAN BEZWAAR
NATUURVERGUNNING EEW 4e LIJN**

Betreft: Saubere Luft / GS (EEW)

Geacht college,

Hierbij worden namens bezwaarden de gronden van bezwaar aangevuld in de bezwaarprocedure met de hierboven kort aangeduide kenmerken.

Ander project: salderen niet mogelijk

1. De bestreden vergunning is aan EEW verleend voor een slibverbrandingsinstallatie, de vierde verbrandingsinstallatie van EEW in Delfzijl. De vergunningverlening vond plaats met een beroep op intern salderen en onder verwijzing naar de in 2007 voor de afvalverbrandingsinstallaties 1 en 2 van EEW verleende natuurvergunning en de daar toen bij behorende emissies, al wordt in het bestreden besluit alleen verwezen naar de stikstofemissies.
2. Die natuurvergunning 2007 had echter betrekking op een ander project: het aanvoeren en verbranden van huisafval. De bestreden vergunning is verleend voor een ander type activiteit, te weten: verbranding van slib. Zoals de Afdeling bestuursrechtspraak overwoog, gaat het bij het verlenen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming niet om het verlenen van toestemming voor een emissie, maar voor bepaalde activiteiten¹. Feitelijk gaat het bij de installaties 1 en 2 om andere activiteiten dan bij deze vierde installatie, zodat er van intern salderen hoe dan ook geen sprake kan en mag zijn.

¹ AbRs 2 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1528, r.o. 5.2.

Ten onrechte geen passende beoordeling: significante effecten van EEW 4

3. Er is geen onderbouwing geleverd waaruit blijkt dat significante effecten van de verbrandingsinstallatie 4 en het daarbij behorende aanvoeren van 185.000 ton slib op habitats en soorten waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Er is alleen verwezen naar de passende beoordeling die voor de natuurvergunning 2007 werd opgesteld. Die passende beoordeling dekt echter niet de emissies van de vierde lijn op in 2007 wel en niet aangewezen Natura 2000-gebieden. Inmiddels hebben bezwaarden de passende beoordeling uit 2006 van verweerder ontvangen. Verweerder had deze niet en kende de inhoud daarvan niet ten tijde van het verlenen van de bestreden vergunning. De passende beoordeling 2006 behorend bij de natuurvergunning 2007 is pas in november 2020, nadat de bestreden vergunning aan EEW was verleend, in het archief bij het ministerie van LNV gevonden en aan verweerder en bezwaarden gezonden. De passende beoordeling 2006 wordt bijgaand overgelegd (par. 3.1.3 'Effectbeschrijving, Beschermd gebied' onder het kopje "Passende Beoordeling", dat onderdeel is van een omvangrijker rapport in het kader van een aanvulling op de MER voor verbrandingsinstallaties 1 en 2). De inhoud van die passende beoordeling, waarop de conclusie in het bestreden besluit is gebaseerd, dat verbrandingsinstallatie 4 geen significante effecten zal hebben op Natura 2000-gebieden, is door verweerder dan ook niet bij de besluitvorming betrokken.

Scheepsverkeer EEW 4: niet uit te sluiten significante effecten niet beoordeeld

4. De passende beoordeling 2006 behandelt kort de inname en lozing van koelwater en vervolgens 'verzuring' en 'verstoring' en 'cumulatie van effecten'. Uitstoot en depositie als gevolg van aanvoer van te verbranden afval naar verbrandingsinstallaties 1 en 2 is in de passende beoordeling niet op natuureffecten beoordeeld. Het project EEW 1 en 2 omvat echter ook geen aanvoer over zee van afval. In het aanvullende MER-rapport 2006, waarvan de passende beoordeling 2006 onderdeel is, staat in par. 2.1 het volgende:

"Aanvoer van afval Ingezet wordt op een bijdrage van de aanvoer van afval door scheepvaart op 40%. Alle scheepvaart is binnenvaart en komt vanuit de richting Utrecht/Amsterdam naar het Oosterhornkanaal. Geen enkel schip met bestemming WtE-installatie BKB komt via de Eems/Dollard. De schepen hebben een capaciteit van 90 of 156 TEU. De grootte van de schepen bepaalt hoe vaak schepen zullen aanleggen. De inschatting is dat twee keer per week een schip gelost zal worden."

5. In de aangevraagde situatie voor EEW 4 is, net als inzake verbrandingsinstallatie 3 van EEW, sprake van aanvoer van afval met zeeschepen over zee, zo is vermeld in de MER voor EEW 4 (p. 91):

"Schepen

In de huidige situatie wordt circa 50% van de brandstof (voor de bestaande drie lijnen) per schip aangevoerd. De aangevoerde hoeveelheid brandstof varieert tussen de 2.750 en 3.500 ton per schip. Dit komt neer op 100 zeeschepen in de huidige situatie. De schepen worden met een gemiddelde snelheid van 100 ton/uur gelost. In de berekeningen is uitgegaan van een gemiddelde verblijftijd aan de kade van 33 uur per schip. Een overzicht van emissievrachten in de referentiesituatie zijn opgenomen in Tabel 35."

6. De Aerius-berekening neemt de depositie van de schepen die over de Waddenzee het slib vervoeren naar EEW 4 niet mee. Die depositie is een gevolg van het project voor de slibverbrandingsinstallatie en was geen onderdeel van het project EEW 1 en 2, waarvoor geldt, zoals in de passende beoordeling 2006 is omschreven, dat scheepsverkeer over de Waddenzee geen deeltmaakte van het vervoer van en naar die installaties. Het scheepsverkeer van en naar EEW 4 is daarom hoe dan ook nog nooit passend beoordeeld. Het betreft een wijziging

van het project dat niet uit te sluiten significante effecten zal hebben, op Natura 2000-gebied Waddenzee, voor de Eems-Dollard en bijvoorbeeld op Borkum.

NOx-depositie: significante effecten nooit beoordeeld

7. Uit de passende beoordeling 2006 blijkt dat de N-emissies van verbrandingsinstallaties 1 en 2 nooit passend zijn beoordeeld. Alleen SOx-depositie op beschermde natuur is beoordeeld:
“Uit het luchtonderzoek blijkt tevens dat van de verzurende stoffen alleen SOx depositie in het beschermde gebied veroorzaakt. De maximale depositie aan SOx op de Waddenzee is 5 mol/ha/jr, wat overeenkomt met 10 mol zuur per hectare per jaar. De jaarlijkse depositie van zuur bedraagt 2300 – 3000 mol/ha/jaar (De Ruiter et al. 2006). De depositie van SOx vanuit de WtE-installatie is maximaal 0,45% ten opzichte van de huidige depositie. De door de WtE-installatie veroorzaakte depositie van zuur zal geen merkbare verhoging van de huidige depositie veroorzaken, zodat een verdere effectbeoordeling buiten beschouwing kan worden gelaten.”
8. De depositie van NOx uit de installaties 1 en 2, die blijkt uit de Aeries-berekeningen die in 2016 en 2020 zijn gemaakt, is nooit beoordeeld in het kader van de natuurvergunning 2007. Op die vergunning en de daaraan ten grondslag liggende passende beoordeling 2006 kan dus niet de conclusie worden verbonden dat significant negatieve effecten van NOx zoals toen en nu vergund, met zekerheid kunnen worden uitgesloten.

Verstoring door licht en geluid, aan- en afvoer

9. De passende beoordeling 2006 omschrijft de effecten van de installaties 1 en 2 voor wat betreft geluid, licht en beweging. De passende beoordeling vermeldt dat er sprake is van verstoring door licht en geluid, maar oordeelt dat de effecten niet significant zijn. Onder andere wordt de 40 dB(A)-contour vergroot, maximaal 10 hectare van rustgebied voor vogels en zehonden ondervindt meer verstoring ten gevolge van installaties 1 en 2. Omdat er met EEW 4 een geheel nieuwe verbrandingsinstallatie verrijst, met bijbehorend aan- en afvoer, en geluid- en lichtproductie van de installatie, is zonder nadere passende beoordeling het niet mogelijk inzicht te krijgen in de vraag of installatie 4 mogelijk significante negatieve effecten heeft op de beschermde vogels en habitats waarvoor de Eems-Dollard en de Waddenzee zijn aangewezen. De passende beoordeling 2006 kan significante effecten van installatie 4 hoe dan ook niet uitsluiten en is dus niet dekkend voor de uitbreiding van het project.

Significante effecten door depositie van de nieuwe installatie

10. De vierde verbrandingsinstallatie is een nieuw project waarvan op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb moet worden vastgesteld dat significante effecten op Natura 2000-gebieden met zekerheid kunnen worden uitgesloten, alvorens daarvoor een vergunning kan worden verleend. Dat het om een project in de zin van artikel 2.7 van de Wnb en het achterliggende artikel 6, derde lid, van de richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (habitatrichtlijn) gaat, volgt uit het feit dat het project tot significante aantasting van Natura 2000-gebieden kan leiden (zie HvJ 7 november 2018, C-293/17 en C-294/17, Mobilisation en Vereniging Leefmilieu, o.a. par. 71 – 73), maar is helemaal buiten twijfel, omdat voor de oprichting en exploitatie van deze nieuwe verbrandingsinstallatie een omgevingsvergunning gebaseerd op een milieueffectrapportage noodzakelijk is en is verleend.
11. Met de passende beoordeling uit 2006 en de natuurvergunning uit 2007 kunnen significante effecten in omliggende Natura 2000-gebieden niet worden uitgesloten.

12. Saubere Luft, Zuivere Energie en MOB wijzen in dit verband op het PAS-arrest van het Hof van justitie van 7 november 2018 waarin het Hof onder andere overweegt dat ook van kleine hoeveelheden extra depositie significante effecten niet kunnen worden uitgesloten en dat dit te meer zo is in situaties waarin geen sprake is van een gunstige staat van instandhouding van voor depositie gevoelige habitat. In die situatie zal al snel sprake zijn van niet uit te sluiten significante effecten:

“103. In omstandigheden als die van het hoofdgeding zijn de mogelijkheden om een vergunning te verlenen voor activiteiten die in een later stadium een nadelige invloed kunnen hebben op de ecologische situatie van de betrokken gebieden, noodzakelijkerwijs gering wanneer de staat van instandhouding van een natuurlijke habitat ongunstig is.” (HvJ EU 7 november 2018, C-293/17 en C-294/17, Mobilisation en Vereniging Leefmilieu).

Precies deze situatie doet zich gelet op de PAS-Gebiedsanalyses van de betreffende Natura 2000-gebieden die onder invloed van een de verbrandingsinstallaties staan, voor. Extra stikstofdepositie door weer een nieuwe verbrandingsinstallatie van EEW zal daarom naar het oordeel van Sauber Luft, Zuivere Energie en MOB met zekerheid tot significante aantasting van beschermde habitat en soorten leiden. Daardoor is duidelijk dat de gevraagde vergunning niet had mogen worden verleend.

Gewijzigde omgeving, plaatsing op de communautaire lijst van Natura 2000-gebieden

13. Uit de Gebiedsanalyses van omringende Natura 2000-gebieden blijkt dat sinds 2007 de staat van instandhouding van voor verzuring en vermisting gevoelige habitats steeds verder achteruit gaat. Doorgaande, gelijkblijvende stikstofdepositie draagt aan die achteruitgang bij. Het bevoegd gezag had daarom de voor verbrandingslijnen 1 en 2 toegestane N-emissie allang moeten beperken, bijvoorbeeld door toepassing te geven aan artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb. Zijn significante effecten van een project ondanks een passende beoordeling niet voorzien, of zijn significante effecten ten onrechte uitgesloten, dan blijft het bevoegd gezag verplicht om tegen die significante effecten op te treden². De stikstofreductie bij installaties 1 en 2 die blijkbaar als EEW een nieuwe vierde verbrandingsinstallatie wenst op te richten, kunnen worden gerealiseerd, hadden als natuurbeschermingsmaatregel al jaren geleden door verweerder moeten worden opgelegd aan EEW. Om nu, terwijl stikstofgevoelige habitats alleen maar achteruit gaan, die N-emissies te beschouwen als ‘verworven recht’ waarmee gesaldeerd mag worden, is in strijd met artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn. De ten onrechte te ruimte N-emissies kunnen ook daarom niet zonder passende beoordeling worden overgeheveld naar een nieuw project voor een nieuwe verbrandingsinstallatie. Het Hof van justitie gaat uit van een verplichting om eerder vergund gebruik bij significante effecten in te perken (er is dus volgens het Hof geen sprake van ‘bestaand gebruik’ als het gebruik significante effecten kan veroorzaken). Volgens het Hof is sprake van schending van artikel 6, lid 2, omdat het gebruik van voor de Habitatrichtlijn gebouwde woningen, na van kracht worden van de Habitatrichtlijn en ná plaatsing van het Natura 2000-gebied op de communautaire lijst, door Griekenland ‘niet genoegzaam aan banden is gelegd’. (HvJ EU Commissie v Griekenland, C-504/14, 10 nov 2016 pnt 41). Een beroep op het rechtszekerheidsbeginsel (verkregen rechten) veronderstelt volgens het Hof onder meer dat wordt onderzocht of er alternatieve oplossingen zijn die minder nadelig zijn alsmede dat de betrokken belangen worden afgewogen, op basis van een analyse, krachtens 6, lid 3, van de Hrl van de gevolgen voor de instandhouding van het beschermde gebied.

---

² Zie onder andere Kokkelvisserijarrest HvJ EU 7 sept 2004 C-127/02, punt 37, Commissie v Italië, 20 sept 2007, C-304/05, punt 94 en Grüne Liga, C-399/14, 14 jan 2016, punt 46.

14. Het nemen van passende maatregelen om de stikstofdepositie ten gevolge van verbrandingsinstallaties 1 en 2 te beperken, betreft een verplichting die verweerder aan EEW had moeten opleggen. Dat de emissies beperkt kunnen worden, kan en mag daarom geen reden opleveren om voor een nieuw project zoals verbrandingsinstallatie 4 een passende beoordeling achterwege te laten.

Vele effecten van de nieuwe installatie niet passend beoordeeld

NOx-emissie ten gevolge van de bouw

15. Onderdeel van het project EEW 4 is zonder twijfel het bouwen en oprichten van de installatie, aanleg van extra wegen, aanvoer van materiaal. De effecten van de bouwwerkzaamheden zijn niet beoordeeld. Stikstofdepositie zal aanzienlijk zijn tijdens de bouwfase, er moet onder andere zwaar geheid worden.

SOx en ammoniak

16. Uit de MER voor de vierde installatie blijkt van aanzienlijke SOx-emissies uit de slibverbrandingsinrichting. De effecten daarvan zijn niet beoordeeld, hoewel er rond EEW meerdere gebieden zijn met voor verzuring zeer gevoelige habitat. De SOx-emissies nemen ook aanzienlijk toe ten opzichte van de eerder voor verbrandingsinstallaties 1 en 2 vergunde emissies.

HCl en HF en Benzeen

17. Emissies van HCl nemen toe met deze vierde inrichting. Het verzurend effect voor beschermde habitats komt bovenop de verzuring ten gevolge van depositie van SOx en NOx uit verbrandingsinstallaties 1, 2 en 3 van EEW. De passende beoordeling 2006 dekt deze extra depositie door EEW 4 niet, zodat significante niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Zeker is dat de emissies van alle drie de stoffen toenemen. HCL neemt met zo'n 15% toe, de uitstoot van HF met circa 20%. Benzeen neemt met circa 33% toe. De effecten van die toename zijn niet onderzocht en worden niet gedekt door de passende beoordeling 2006.

Kwik, cadmium en andere zware metalen

18. De emissies van kwik, cadmium en andere zware metalen nemen toe door de vierde verbrandingsinstallaties. De verontreiniging van eieren van de visdief in het Waddengebied en de Duitse Natura 2000-gebieden overschrijdt de ecologische grenswaarde al jaren. Kwik en andere zware metalen hopen op in soorten die aan het einde van de voedselketen staan, waaronder visdief, zeehonden en bruinvissen. In cumulatie kunnen deze zware metalen ernstige effecten hebben op de ontwikkeling van soorten en op de voortplanting. De installatie van EEW 4 zorgt voor hogere emissies van kwik, cadmium en andere zware metalen, ten opzichte van de vergunde situatie van verbrandingsinrichtingen 1, 2 en 3. De effecten daarvan zijn niet beoordeeld. Kwik, cadmium en titanium en mogelijk andere zware metalen nemen toe door EEW 4 en worden op geen enkele wijze gedekt door de passende beoordeling 2006, waarin deze stoffen in het geheel niet zijn onderzocht.

Geluid, licht en verstoring rust, onder andere in Waddenzee (zeezoogdieren en vogels)

19. In de passende beoordeling 2006 zijn de effecten van geluid, licht en verstoring van rust door verkeersbewegingen en dergelijke onderzocht. Volgens de passende beoordeling 2006 verstoren de verbrandingsinstallaties 1 en 2 circa 10 hectare van rust- en leefgebied van vogels en zeehonden, waarvoor de Waddenzee en de Eems-Dollard als Natura 2000-gebied zijn aangewezen. Er komt een hele nieuwe installatie bij, EEW 4, die ook 's nachts draait, licht en geluid produceert en waarvoor duizenden vervoersbewegingen zullen worden verricht aan de

rand van Natura 2000-gebied. De effecten daarvan op beschermd gebied hadden passende beoordeeld moeten worden.

20. Verder zal de bouwfase voor aanzienlijke geluid- en lichtniveaus zorgen, waarvan door de nabijheid van natuurgebied significante effecten niet bij voorbaat kunnen worden uitgesloten. Een passende beoordeling inzake deze effecten is eveneens nodig.

Bij uitbreiding van het afvalverbrandingsvolume vervalt de vergunning uit 2007

21. Ook de Nbw-vergunning uit 2007 voor verbrandingsinstallaties 1 en 2 staat overigens het daaronder scharen van een nieuw project in de vorm van een vierde verbrandingsinstallatie niet toe. Ook de derde installatie van EEW is daar ten onrechte onder geschaard, althans significante effecten zijn onder verwijzing naar de natuurvergunning 2007 door verweerder uitgesloten. Hiervoor werd al uiteen gezet dat een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming en de habitatrichtlijn niet verleend wordt voor emissies, maar voor een project, waarvan de feitelijke effecten op beschermde natuur beoordeeld dienen te worden, alvorens daarvoor vergunning kan worden verleend. Er is onder een dergelijke vergunning dus ook geen 'ruimte' die aan een ander project kan worden toegekend.

22. Zou het project voor een vierde verbrandingsinstallatie toch onder verwijzing naar de Nbw-vergunning uit 2007 worden toegestaan op grond van saldering van alleen de stikstofemissies, dan zal dit bovendien tot gevolg hebben dat de geldigheid van die vergunning uit 2007 daarmee wordt beëindigd. In de Nbw-vergunning uit 2007 is immers in voorschrift 5 van de vergunning het volgende bepaald:

"5. Looptijd vergunning

De vergunning geldt qua toestemming voor realisatie van de installatie tot 31 december 2010. De vergunning geldt qua toestemming voor het in de passende beoordeling vastgelegde beoogde gebruik (en productie-omvang) en regulier onderhoud van de installatie vanaf het moment van afgifte tot een eventuele wijziging in dit gebruik c.q. de vergunde productieomvang."

23. De Nbw-vergunning uit 2007 is geldig 'tot een eventuele wijziging in dit gebruik c.q. de vergunde productieomvang' en zou dus haar geldigheid conform overigens het geldende rechtskader uit de Wet natuurbescherming en de habitatrichtlijn verliezen op grond van voorschrift 5 van de vergunning als daaronder een geheel nieuw project, zoals een vierde (én derde) verbrandingsinstallatie, zou gaan vallen.
24. Een nieuwe overkoepelende vergunning voor de verbrandingsinstallaties 1 en 2 én de nieuwe verbrandingsinstallatie EEW 4 zal eveneens niet kunnen worden verleend, omdat significante effecten van de drie installaties gezamenlijk eveneens niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten.

Ook geen voortzetting van ongewijzigd bestaand gebruik

25. Hiervoor werd al uiteen gezet dat het bouwen en exploiteren van een geheel nieuwe industriële installatie per definitie niet kan vallen onder een eerder vergund, ander project, bestaande uit twee andere industriële installaties (hier: afvalaanvoer en –opslag voor en afvalverbranding in inrichtingen 1 en 2 en afvalaanvoer en – opslag voor en incineratie in installatie 4). Voor zover de gevolgde redenering aan zou knopen bij het begrip 'bestaand gebruik' volgt uit de jurisprudentie van het Hof van justitie dat van bestaand gebruik waarvoor geen vergunningplicht geldt alleen sprake kan zijn bij ongewijzigd voortgezet bestaand

gebruik³ dat geen significante effecten heeft⁴. De term 'bestaand gebruik' moet worden gezien in het licht van het voorzorgsbeginsel, waarbij het uitgangspunt is om habitat en soorten in beschermde Natura 2000-gebieden met zekerheid te beschermen tegen negatieve effecten. Elke wijziging of uitbreiding van bestaand gebruik leidt op grond van artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn tot de verplichting passend te beoordelen en tot een vergunningplicht indien significante effecten niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten. In wezen proberen gedeputeerde staten met de besteden vergunning een soort 'bestaand gebruik'-redenering toe te passen op EEW. Echter, uit de in de voetnoot aangehaalde overwegingen van het Hof volgt dat een wijziging of uitbreiding steeds tot het uitvoeren van een nieuwe passende beoordeling dient te leiden, en dat niet mag worden teruggevallen op een 'bestaande' situatie. Dit geldt evenzo voor een eerder verleende vergunning. Daaronder kan en mag op grond van artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn en het daaraan ten grondslag liggende voorzorgsbeginsel niet een nieuw project of een wijziging of uitbreiding van een bestaand project worden geschaard. Kort gesteld: uit het PAS-arrest blijkt dat salderen met eerdere vergunningen niet is toegestaan. Er dient een nieuwe passende beoordeling te worden opgesteld. In deze zaak kan een dergelijke passende beoordeling niet leiden tot een nieuwe vergunning voor een vierde verbrandingsinstallatie, omdat significante effecten van de emissies uit die installatie bij de huidige staat van instandhouding van de beschermde natuur rond EEW met zekerheid tot verdere aantasting van die natuur zal leiden. Het bouwen en exploiteren van een vierde verbrandingsinstallatie bij twee bestaande verbrandingsinstallatie betreft geen ongewijzigde voortzetting van bestaand gebruik en is dus steeds op zichzelf vergunningplichtig en zal zelfstandig moeten voldoen aan de criteria van artikel 2.7 tweede lid, van de Wnb. Een passende beoordeling ontbreekt, terwijl op voorhand wel vaststaat dat een vierde verbrandingsinstallatie tot significante effecten leidt, zodat de bestreden vergunning niet in stand kan blijven.

Conclusie

Saubere Luft, Zuivere Energie en MOB verzoeken gedeputeerde staten om het bezwaar gegrond te verklaren en de bestreden vergunning te herroepen, onder toekenning van een vergoeding voor de in bezwaar gemaakte kosten van rechtsbijstand.

Met vriendelijke groet,

---

³ HvJ EU 7 november 2018, gevoegde zaken C-293/17 en C-294/17, Mobilisation en Leefmilieu:

“82 In dit verband moet erop worden gewezen dat in artikel 6, lid 3, van de habitatrichtlijn het voorzorgsbeginsel besloten ligt, zodat op efficiënte wijze kan worden voorkomen dat beschermde gebieden worden aangetast als gevolg van plannen of projecten [arrest van 17 april 2018, Commissie/Polen (oerbos van Białowieża), C-441/17, EU:C:2018:255, punt 118 en aldaar aangehaalde rechtspraak]. Blijkens vaste rechtspraak van het Hof, die in punt 68 van dit arrest is genoemd, is om te bepalen of voor een nieuw project een passende beoordeling moet worden verricht van de gevolgen daarvan, dan ook doorslaggevend of dat project significante gevolgen kan hebben voor een beschermd gebied.

83 Is er ten aanzien van het periodiek op of in de bodem brengen van meststoffen derhalve geen sprake van continuïteit en volledige overeenstemming, met name wat betreft de plaatsen waar en de voorwaarden waaronder deze activiteit wordt uitgevoerd, dan kan de activiteit niet worden aangemerkt als één en hetzelfde project voor de toepassing van artikel 6, lid 3, van de habitatrichtlijn. In dat geval kan het gaan om nieuwe projecten waarvoor een passende beoordeling moet worden gemaakt in de zin van die bepaling, waarbij voor de beslissing of een passende beoordeling verricht moet worden steeds dient te worden gekeken naar het risico dat er significante gevolgen zijn voor het beschermde gebied doordat de activiteit dus wijzigingen heeft ondergaan.”

⁴ HvJ EU Commissie v Griekenland, C-504/14, 10 nov 2016 pnt 41

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Bondine Klootra', written in a cursive style.

Bondine Klootra